

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Макроекономіка

Шифр та назва спеціальності

073 – Менеджмент

Інститут

Навчально-науковий інститут економіки,
менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Міжнародний бізнес

Кафедра

Загальної економічної теорії

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Загальна, Обов'язкова

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

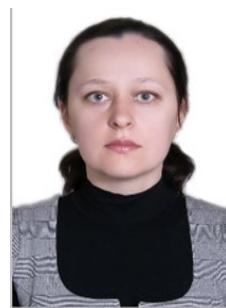
Решетняк Наталя Борисівна

Natalia.Reshetniak@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри загальної економічної теорії Національного технічного університету «ХПІ». Автор понад 200 наукових, науково-методичних і науково-популярних праць. Має 5 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Провідний лектор кафедри з дисциплін «Мікроекономіка», «Макроекономіка», Асоційована членкиня Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/oet/pr-vukl-sklad-uk/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/oet/pr-vukl-sklad-uk/>

Волоснікова Наталія Миколаївна

nataliia.volosnikova@khpi.edu.ua

Доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри загальної економічної теорії

Авторка понад 75 наукових та навчально-методичних робіт. Провідна лекторка з дисциплін: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економічна теорія».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/oet/pr-vukl-sklad-uk/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/oet/pr-vukl-sklad-uk/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на отримання теоретико-методичних знань і розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на макрорівні. Пояснюються економічні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізуються і інтерпретуються отримані результати. Виробляється здатність розуміння функціонування механізму національної економіки на підставі сучасних макроекономічних теорій, обґрунтovanих світової та вітчизняної наукою, а також досвідом макроекономічної практики.

Мета та цілі дисципліни

Метою дисципліни є розкриття механізму функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою і вітчизняною науковою і аprobованими економічною практикою та придання студентами відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-економічної поведінки.

Цілі курсу: поглибити розуміння особливостей макроекономічного стану економічної системи України з точки зору загальних макроекономічних закономірностей функціонування економічних систем; макроекономічних функцій держави та механізму їх реалізації; розвивати актуальні знання про те, як розрізняти основні ознаки нестабільності на ринках товарів, робочої сили, грошей; розвивати основні навички аналізу статистичних даних щодо ключових макроекономічних показників; аналізу основних моделей макроекономічної рівноваги; розрахунку номінальних та реальних макроекономічних показників.

Формат заняття

Лекції, практичні заняття, РГЗ, консультації. Підсумковий контроль - іспит.

Компетентності

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Результати навчання

ПР12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

ПР16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Попередні дисципліни: Економічна теорія; Мікроекономіка

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Дослідницький метод, практичні заняття, кейс-метод, індивідуальна та командна робота. Дискусії, проектне навчання, проблемне навчання.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

ТЕМА1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА

1. Історія виникнення макроекономіки
2. Макроекономіка як складова частина економічної науки
3. Предмет й основні цілі макроекономіки
4. Методологія макроекономічного аналізу

ТЕМА2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ

НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

1. Система національних рахунків
- 2. Суть ВВП і проблеми його підрахунку**

3. Методи підрахунку ВВП
4. Номінальний і реальний ВВП

ТЕМА3. ТОВАРНИЙ РИНОК

1. Модель економічного кругообігу

2. Сукупний попит
3. Сукупна пропозиція
4. Взаємодія сукупного попиту і сукупної пропозиції.

Макроекономічна рівновага

ТЕМА 4. ГРОШОВИЙ РИНОК

1. Сутність грошового ринку
2. Попит та пропозиція грошей
3. Механізм грошового ринку

ТЕМА 5. РИНОК ПРАЦІ

1. Зайнятість і безробіття. Класифікація безробіття
2. Попит, пропозиція і рівновага на ринку праці
3. Державна політика зайнятості та її соціально-економічні наслідки

ТЕМА 6. ІНФЛЯЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ

1. Сутність та види інфляції
2. Причини і наслідки інфляції
3. Інфляція і безробіття

ТЕМА 7. СПОЖИВАННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ

1. Споживання та заощадження
2. Диференціація доходів та крива Лоренца
3. Кейнсіанська функція споживання та функція заощадження
4. Функції споживання з урахуванням фактору часу

ТЕМА 8. ПРИВАТНІ ІНВЕСТИЦІЇ

1. Інвестиційні функції
2. Заощадження та інвестиції

ТЕМА 9. СУКУПНІ ВИТРАТИ І ВВП

1. Кейнсіанська модель «витрати–випуск»
2. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «вилучення–ін'єкції»
3. Ефект мультиплікації. Мультиплікатор витрат в закритій економіці
4. Рівновага на рівні потенційного ВВП, «рецесійний» та «інфляційний» розриви

ТЕМА 10. ЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА

1. Основні засади теорії економічного зростання
2. Модель Солоу
3. Джерела економічного зростання
4. Економічні коливання

ТЕМА 11. ДЕРЖАВА В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

1. Класична та кейнсіанська концепція макроекономічної рівноваги
2. Зміна механізмів макроекономічного регулювання
- 3. Сутність, цілі та інструменти бюджетно-податкової політики.**

4 Сутність та види монетарної політики

ТЕМА 12. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Платіжний баланс: макроекономічне значення, основні статті й структура
2. Валютний курс і його різновиди. Еволюція валютної системи
3. Мультиплікатор видатків у відкритій економіці

Теми практичних занять

Тема 1. Обговорення макроекономічних шкіл економічної думки. Макроекономіка як теоретична основа економічної політики.

Тема 2. Розв'язування задач на обчислення валового внутрішнього продукту (ВВП) трьома методами; розрахунок інших показників, що використовуються в СНР та індексів цін.

Тема 3. Аналіз випадків макроекономічної рівноваги в рамках моделі AD-AS, включаючи короткострокову та довгострокову рівноваги. Кейс-метод «Велика депресія». Аналіз «ефекту храповика».

**Тема 4. Розв'язування задач на розрахунок грошової маси, грошової бази, грошових агрегатів.
Дискусія: Банківська система України.**

Тема 5. Вивчення статистичних даних та розрахунок показників використання робочої сили та безробіття. Дискусія: Державна політика зайнятості в Україні. Проблеми безробіття в Україні.

Тема 6. Аналіз кривої Філіпса в короткостроковому та довгостроковому періодах. Дискусія: Проблеми інфляції в Україні. Антиінфляційна політика.

Тема 7. Парадокс ощадливості. Дискусія: Економічна нерівність в Україні. Розрахунок показників доходів домогосподарств, заощаджень і споживання.

Тема 8. Розрахунок рентабельності інвестиційних проектів. Дискусія: Роль фінансової системи в трансформації заощаджень в інвестиції.

Тема 9. Аналіз моделей рівноваги: «Кейнсіанський хрест»; «Ін'єкції та винятки», модель IS-LM. Розрахунок мультиплікатора, рецесійного та інфляційного розривів.

Тема 10. Дискусія: Проблеми економічного зростання в Україні. Розрахунок індексів економічного зростання.

Тема 11. Аналіз спільного впливу фіiscalьних інструментів на ВВП та державний бюджет. Розрахунок дефіциту бюджету та мультиплікатора державних витрат. Дискусія: Державний борг: причини, структура, наслідки. Проблеми дефіциту бюджету та державного боргу в Україні.

Тема 12. Дискусія: Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Розрахунок платіжного балансу. Розрахунок курсів валют.

Теми лабораторних робіт

лабораторні роботи не передбачені

Самостійна робота

Опрацювання лекційного матеріалу

Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять

Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях

Інші види самостійної роботи(РГЗ)

Індивідуальне розрахункове завдання – це творча, самостійна, завершена, теоретико-практична робота студента із запропонованих тем, яка виконується як позааудиторна робота. Мета написання – практична реалізація знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних та практичних занять, набуття вміння самостійно висловлювати думку, засновану на використанні джерел із певної тематики.

Внутрішня структура розрахункового завдання: титульна сторінка; зміст; вступ (актуальність теми, мета, завдання дослідження); теоретичний розгляд суті поставленої проблеми; історії, причин, типів, наслідків явища, що розглядається; самостійно проведений аналіз поставленої проблеми з використанням розглянутого в межах дисципліни аналітичного інструментарію висновки та рекомендації, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми, висновки по всій роботі; список використаних джерел.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Архіреєв С.І. та ін. (2019) Макроекономіка: Навч. посіб. - Харків: Видавництво Іванченка І.С.
2. Arkhiereiev S. I. et al. (2018). Macroeconomics: Study guide for students of specialties 073 «Management», 072 «Finance, Banking and Insurance». – Kharkiv: I. S. Ivanchenko Publishing House.
3. Дяченко Т. А., Волоснікова Н. М., Губанова Н. Н. та ін. (2021) Методичні рекомендації з організації семінарських занять за курсом «Макроекономіка». – Харків : Видавництво Іванченка І.С.
4. Дяченко Т. А., Волоснікова Н. М., Губанова Н. Н. та ін. (2021) Методичні вказівки до самостійної роботи за курсом «Макроекономіка».– Харків : Видавництво Іванченка І.С.
5. Митрофанова А.С. (2022) Макроекономіка. Методичні вказівки до виконання розрахункових завдань для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». - Харків : НТУ «ХПІ».
6. Benassy J.-P. (2011) Macroeconomic Theory. Oxford University Press.
7. Dornbusch R. (2010) Macroeconomics. – McGraw-Hill/Irwin.
8. Mankiw Gregory N. (2016) Macroeconomics. – 9th Edition. — New York: Worth Publishers.
9. McConnell, Campbell R. (2009) Economics: principles, problems, and policies. - 18th ed. - McGraw-Hill/Irwin.

10. Samuelson, Paul Anthony. (2010) Economics. — 19th ed.

Додаткова література:

- 1.Базилевич В. Д. (2008) Макроекономіка : підручник. – К. : Знання.
- 2.Гронтковська Г. Е. (2011) Макроекономіка: навч. посібник. — К.: Центр учебової літ-ри.
- 3.Круш П.В. (2008) Макроекономіка: навч. посібник. - вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: Центр навчальної літератури.
- 4.Кучерявенко І. А. (2008) Макроекономіка: практикум: навч. посібн. – К. : Вікар.
- 5.Кліменко О. М. (2008) Макроекономіка: підручник.– Х.: ХНЕУ.
- 6.Крюкова О. М. та ін. (2010) Практикум з навчальної дисципліни "Макроекономіка" для студентів всіх спеціальностей усіх форм навчання. – Х. : Вид. ХНЕУ.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкове оцінювання у вигляді іспиту (30%) та поточного оцінювання (70%).
30% іспит: розрахункове завдання (письмове) та його усна презентація
70% поточне оцінювання:

- 30% оцінювання завдань на практичних заняттях (включаючи задачі, тести, есе, презентації роботи у малих групах);
- 10% письмове завдання
- 30% проміжний контроль (2 онлайн-тести)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та добroчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної добroчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Наталя РЕШЕТНЯК

Гарант ОП
Олена ЧАЙКОВА